

Az egészségügyi ellátásra való jogosultságot vagy a biztosítási jogviszonyt követően az egészségügyi ellátásra való jogosultság **45 napig még fennáll**. Ha valaki ennél rövidebb ideig volt biztosítási jogviszonyban vagy kevesebb jogosultsági idővel rendelkezik, akkor a **passzív jogú egészségügyi ellátásra való jogosultság** ezzel megegyező időtartam.

Az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság további feltétele, hogy a jogosult **belföldi személynek** minősüljön. Belföldi személy a magyar állampolgár, a bevándorolt, a menekült vagy az EGT-állampolgár (a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy), aki három hónapot meghaladóan Magyarországon tartózkodik és az 1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.

Hajléktalanok egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát az alábbi intézmények vezetői jelenthetik be az egészségbiztosítási szervnél:

- hajléktalanok otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- hajléktalanok rehabilitációs intézménye,
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye,
- hajléktalanok nappali melegedője.

A bejelentést az egészségbiztosítási szerv formanyomtatványán kell benyújtani. A bejelentésről az intézmény vezetője igazolást ad ki a hajléktalan személy részére. A bejelentés és az igazolás érvényessége a bejelentés napját magában foglaló naptári hónapot követő hatodik naptári hónap utolsó napjáig tart. A jogszabály nem rendelkezik arról, hogy kit tekint hajléktalannak, feltehetően azokat, akik a felsorolt az intézményeket felkeresik.

Egészségügyi szolgáltatás szociális rászorultság alapján

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- 63/2006. kormányrendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól

A járási hivatal állapítja meg annak a személynek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120 %-át (34 200 Ft), egyedül élő esetében 150%-át (42 750 Ft) és családjának vagyona nincs. A kérelmet a 63/2006. kormányrendelet 14. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani, mellékelve. Az 1. sz. melléklete szerinti vagyon- és jövedelemnyilatkozatot. A szociális rászorultság igazolásáról a járási hivatal egy évig érvényes hatósági bizonyítványt állít ki. A járási hivatal a szociálisan rászoruló személyekről nyilvántartást vezet és bejelenti az egészségbiztosítási szerv felé.

X. A lakhatás támogatása

Lakásfenntartási támogatások a szociális törvényben

2015. március 1-jétől ez az ellátás nem állapítható meg, helyette az önkormányzatok települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó kiadásokhoz.

Az önkormányzatok lakhatást segítő támogatása

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról alapján 2015. március 1-jétől az önkormányzatok települési támogatások keretében járulhatnak hozzá a háztartások lakhatási költségeihez. A jellemző lakhatást segítő települési támogatások: lakásfenntartási támogatás, adósságsökkentési támogatás, a lakhatáshoz kapcsolódó kiadásokhoz való hozzájárulás, lakbértámogatás, fűtési támogatás, lakásfelújítás támogatása, lakásvásárlási támogatás. A települési támogatásokról az önkormányzatok helyi rendeletet alkotnak.

A védendő fogyasztókat megillető kedvezményekről

- 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról
- 273/2007. Kormányrendelet a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról
- 19/2009. Kormányrendelet a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 2011. évi CLXX. törvény a hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról

A kedvezményt a szociálisan rászoruló és a fogyatékossgal élő fogyasztók vehetik igénybe.

Szociálisan rászoruló fogyasztó az a természetes személy, aki vagy akinek a háztartásában élő személy:

- időszerűak járadékában,
- aktív korúak ellátásában,
- lakásfenntartási támogatásban,
- ápolási díjban,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- otthonteremtési támogatásban részesült (a támogatás megállapításától számított 3 éven keresztül), vagy
- nevelőszülő, hivatásos nevelőszülő, aki saját háztartásában neveli a gondozásába helyezett átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket,
- aki a hitelét nem tudta fizetni és e miatt a Nemzeti Eszközkezelő Zrt.-vel bérleti jogviszonyban áll.

Az **igénybe vehető kedvezmények** a részletfizetés és a fizetési haladék, melyet 12 naptári hónapon belül egy alkalommal lehet kérni. A részletfizetés az igénylést megelőző 12 hónap átlagfogyasztásához igazodik (1 havi fogyasztás ellenértékét meg nem haladó tartozásnál 2 hónap, 3 havi esetén 5 hónap, 3 havin túl 6 hónap). A fizetési haladék időtartama legfeljebb 30 nap.

Előrefizető mérő olyan fogyasztásmérő, amely a fogyasztást csak az ellenérték előzetes megfizetése esetén teszi lehetővé, ezért nem lehetséges hátralék felhalmozása. A készülék beszerzési és felszerelési költségei a szolgáltatókat terhelik, továbbá kötelesek gondoskodni a mérők működtetésének biztosításáról. A készülék felszerelésével egyidejűleg meg kell állapodni a fennálló hátralék törlesztéséről.

Fogyatékossgal élő fogyasztónak minősül, aki

- fogyatékosági támogatásban részesül,
- vakok személyi járadékában részesül,
- továbbá az, akinek életét vagy egészségét az villamosenergia/földgázellátásból való kikapcsolás vagy annak megszakadása közvetlenül veszélyezteti.

Igénybe vehető kedvezmény a megkülönböztetett figyelem a méréssel, leolvasással, számlázással, díjfizetéssel kapcsolatban (pl. készpénzben történő számlakiegyenlítés a felhasználási helyen, az általánostól eltérő mérőhely-kialakítás, a számla értelmezéséhez nyújtott egyedi segítség stb.) abban az esetben jár a kedvezmény, ha a kérelmező a háztartásában nincs fogyatékossgal élőnek nem minősülő személy. További kedvezmény a szükségáramforrás biztosítása a tervezett üzemszünet idejére, szünetmentes áramforrás a váratlan üzemzavar következményeinek megelőzése céljából.

Az igénylés feltétele, hogy a szolgáltató az érintett fogyasztót - kérelmére - nyilvántartásába felvegye. A nyilvántartásba vételhez, illetve annak meghosszabbításához használatos adatlap hozzáférhető a szolgáltatók ügyfélszolgálatain, letölthető honlapjukról (pl. Nemzeti Közművek, EON).

Önkormányzati lakások bérbeadása

- 1993. évi LXXVIII. törvény a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról

A helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

Az önkormányzati rendelet a bérbeadás feltételeként meghatározhatja, hogy a lakásbérleti szerződés fennállása alatt a bérlő köteles életvitelszerűen a lakásban lakni.

Az önkormányzati lakások lakbérének mértékét az önkormányzat rendeletében határozza meg, mely lehet

- szociális helyzet alapján, vagy
- költségelven, vagy
- piaci alapon.

Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló **jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit**. A nem szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén szabályozhatja a megfelelő óvadék kikötésének lehetőségét és feltételeit.

A szociális helyzet alapján bérbe adott, illetőleg az állami lakás lakbérének mértékét a lakás alapvető jellemzői, így különösen: a lakás komfortfokozata, alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és településen, illetőleg a lakóépületen belüli fekvése alapján kell meghatározni.

A szociális helyzet alapján történő bérbeadással érintett bérlők részére az önkormányzati lakbértámogatás mértékét, a jogosultság feltételeit és eljárási szabályait az önkormányzat rendeletében kell megállapítani. A bérbeadó a jogosultság fennállását évente felülvizsgálja és a feltételek megszűnése esetén a lakbértámogatást megszünteti.

A bérbeadó a rendeltetésszerű használatot, évente legalább egyszer ellenőrzi.

A lakás burkolatainak, ajtóinak, ablakainak és a lakás berendezéseinek karbantartásával, felújításával, illetőleg azok pótlásával, cseréjével kapcsolatos költségek viselésére a bérbeadó és a bérlő megállapodása az irányadó; megállapodás hiányában a karbantartással és felújítással kapcsolatos költségek a bérlőt, a pótlással és cserével kapcsolatos költségek a bérbeadót terhelik. A szociális helyzet alapján bérbe adott esetén a fenti munkálatok mindegyike a bérlőt terhelik.

Lakáscélú támogatások

- 16/2016. Korm. rendelet az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról
- 17/2016. Korm. rendelet a használt lakás vásárlásához, bővítéséhez igényelhető családi otthoneremtési kedvezményről
- 337/2017. (XI. 14.) Korm. rendelet a három- vagy többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghitel-tartozásainak csökkentéséről

Lakáscélú támogatások fajtái:

- vissza nem térítendő állami támogatás (a továbbiakban: családi otthoneremtési kedvezmény);
- adó-visszatérítési támogatás;
- három vagy több gyermekes családok otthoneremtési kamattámogatása,
- három- vagy többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghitel-tartozásainak csökkentése

Családi otthoneremtési kedvezmény

A családok otthoneremtési kedvezményére (a továbbiakban CSOK) a házaspárok, élettársak, illetve egyedülálló szülők már meglévő, vagy előre vállalt gyermekeik száma után új, vagy használt lakás vásárlása, illetve a meglévő lakás bővítése esetén vissza nem térítendő állami támogatásra jogosultak.

Mind új, mind használt ingatlanok tekintetében a rendeletek meghatározzák azt a négyzetméterszámot, amellyel a megvásárolt lakásnak rendelkeznie kell. Emellett, CSOK igénybevétele esetén az állam javára 10 évre szóló jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom kerül bejegyzésre.

A támogatásra jogosultaknak életvitelszerűen az adott lakásban kell lakniuk a folyósítást követő 10 évig. Ezen időszak alatt a támogatott személynek lakásbiztosítással kell rendelkeznie az érintett lakásra nézve.

Erkölcsei bizonyítvánnyal kell igazolni a büntetlen előéletet, továbbá az igénylőknek - házastársak esetén legalább az egyiküknek - társadalombiztosítási jogvisztonnyal kell rendelkezniük két évre visszamenőleg, és nem lehet az adóhatóságnál nyilvántartott köztartozásuk. Az igénylők körét új lakás vásárlása esetén kiterjesztették a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóira, a közfoglalkoztatottak ugyanakkor csak használt lakások tekintetében jogosultak a támogatásra.

Akkor is lehet a támogatást kérni, ha az igénylőknek még nincs gyermekük, de gyermekvállalási szándékukról előre nyilatkoznak. Ebben az esetben a támogatás elnyeréséhez gyermektelen fiatal házaspár esetén három, egygyermekesek esetén kettő, kétgyermekesek esetén egy jövőbeni gyermek vállalása szükséges. A teljesítési határidő egy gyermek vállalása esetén 4 év, két gyermek vállalása

esetén 8 év, három gyermek vállalása esetén pedig 10 év. Az új lakásra vonatkozólag az igénylőknek 100 %-os tulajdont kell szerezniük, és nincs felső értékhatár. Az igénylőknek nem kell megválniuk a már meglévő lakástulajdonuktól, ezt a szabály csak a használt lakásoknál érvényes, emellett továbbra is a támogatottak rendelkezésére áll a lehetőség, hogy átvigyék a támogatás összegét egy másik lakásra.

Használt lakás vásárlása esetén a támogatás feltétele legfeljebb két gyermek vállalása. A rendelet azonban megteremti azt a lehetőséget, hogy lakáscélú hitel felvétele esetén, amennyiben a támogatottnak az előre vállalnál több gyermeke születik, az utóbb született gyermek után további 400 000 forint támogatás igényelhető, de a kedvezmény összege nem haladhatja meg a bekerülési költséget.

A **kérelmet** lakás vásárlása esetén az adásvételi szerződés megkötésétől számított 120 napon belül, lakás építése vagy bővítése esetén pedig az építkezés, vagy bővítés megkezdése előtt kell benyújtani a hitelintézethez. Mind új, mind használt ingatlanok tekintetében a rendeletek meghatározzák azt a négyzetméterszámot, amellyel a megvásárolt lakásnak rendelkeznie kell. Emellett, CSOK igénybevétele esetén az állam javára tíz évre szóló jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom kerül bejegyzésre.

A **CSOK összege új lakás esetén** egy gyermek esetében 600 000 Ft, két gyermek esetén 2 600 000 Ft, három vagy több gyermek esetén pedig 10 millió forint, amelynek teljes összege az új lakás bekerülési költségére vagy vételárának kifizetésére fordítható.

Használt lakás vásárlása esetén a kedvezmény összege egy gyermek esetében 600 000 Ft, két gyermek esetén 1 430 000 Ft, három gyermek esetén 2 200 000 Ft, négy vagy annál több gyermek esetén 2 750 000 Ft. A családi otthonteremtési kedvezménnyel megvásárolt lakásban kizárólag a támogatott személyek szerezhetnek tulajdont, a lakás vételára pedig nem haladhatja meg a 35 millió forintot.

Bővítés esetén a kedvezménnyel érintett lakásban az igénylőnek legalább 50 százalékos tulajdoni hányaddal kell rendelkeznie. A meglévő épület, épületrész vagy építmény átalakítását a jogszabály nem minősíti a lakás bővítésének, csak új épületrész kialakítására, valamint emelet-ráépítésre vagy tetőtér-beépítésre vehető igénybe a támogatás

A vissza nem térítendő támogatást vissza kell fizetni, ha a megadott határidő alatt nem sikerül teljesíteni a gyerekvállalást, illetve, ha a gyermek - a jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve - a 10 éves időszak letelte előtt kiköltözik a lakásból. Visszafizetési kötelezettséget teremt a válás, illetve a párkapcsolat felbomlása, valamint az is, ha a támogatottak az ingatlant nem lakáscélra használják, vagy ha azon harmadik személy is tulajdont szerez.

Adó-visszatérítési támogatás

Legfeljebb 150 m² hasznos alapterületű új lakás, építési telek vételárához igényelhető, legfeljebb egy alkalommal a 2015. január 1-jén, vagy azt követően kiállított számla alapján, legkésőbb 2019. december 31-ig. A támogatás kizárólag a 27%-os általános forgalmi adó mértékkel kiállított számla vagy számlák benyújtása esetén vehető igénybe, legfeljebb 5 000 000 Ft-ig. A támogatás feltétele a büntetlen előélet, továbbá, hogy az igénylő legalább 180 napon át biztosítási jogviszonyban állt -

kivéve a közfoglalkoztatottat - vagy középfokú, illetve felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója és köztartozása nincsen. A kérelmet a hitelintézethez kell benyújtani.

Három vagy több gyermeces családok otthonteremtési kamattámogatása

CSOK-ot igénybe vevő három vagy több gyermeces családok új lakás építéséhez vagy vásárlásához felvett hitelintézeti kölcsönükhöz - legfeljebb 10 millió forintig - otthonteremtési kamattámogatást is kaphatnak, vagyis a piaci kamathoz képest 3 százalékkal kisebb mértékű kamatot kell fizetniük a felvett hitel után. Az otthonteremtési kamattámogatás kizárólag forint alapú kölcsönhöz vehető igénybe, a kamat, a költség, valamint a tőke törlesztése is csak forintban történhet.

Három- vagy többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghitel-tartozásainak csökkentése

A harmadik vagy további gyermek születése esetén vissza nem térítendő állami támogatás vehető igénybe a Magyarország területén lévő lakást, lakóházat terhelő lakáscélú jelzáloghitel-tartozás csökkentésére

A támogatás feltétele, hogy az igénylő büntetlen előéletű legyen, és az állami adó- és vámhatóságnál ne legyen köztartozása, Házastársak és élettársak - ideértve azt az esetet is, ha a lakáscélú jelzáloghitel-szerződésnek kizárólag az egyik fél az alanya - a támogatást kizárólag együttesen igényelhetik.

A támogatás összege a harmadik és minden egyes további gyermek esetén 1 millió forint. Ha a kérelem benyújtásának időpontjában a lakáscélú jelzáloghitel tőketartozása és annak járulékai összege alacsonyabb az igénybe vehető támogatás összegénél, az igénylő legfeljebb a tőketartozás és annak járulékai összegének megfelelő támogatásra jogosult.

XI. Illeték- és költségmentesség

A közigazgatási hatósági eljárások során különböző **eljárási költségek** merülnek fel. Eljárási költségnek minősül az **eljárási illeték**, az **igazgatási szolgáltatási díj**, és az eljárás során felmerülő egyéb költségek (pl. az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatos költség, a tanú és a hatósági tanú költségtérítése, a szakértői díj, fordítási költség). Az illetékekről az 1990. évi XCIII. törvény rendelkezik, az igazgatási szolgáltatási díjat a szakminisztériumok külön rendeletben állapítják meg.

Tárgyi és személyes illetékmentesség

- 1990. évi XCIII. törvény - az illetékekről

A kérelemre indult eljárásokban felmerülő költségeket, ha jogszabály másként nem rendelkezik, **a kérelmező előlegezi meg**. Az illeték tárgyára vonatkozó mentesség (tárgyi illetékmentesség) esetén nem kell illetéket fizetni.

A szociális ügyintézésben leggyakrabban előforduló tárgyuknál fogva **illetékmentes eljárások és iratok**: